

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

12.04.2012 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

Вестник Класа

✓ Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ):

Е-правителството е не по-малко важен приоритет от магистралите

http://www.klassa.bg/news/Read/article/201087_%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB+%D0%92%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%B2%2C+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB+%D0%BD%D0%B0+%D0%90%D1%81%D0%BE%D1%86%D0%B8%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0+%D0%BD%D0%B0+%D0%B8%D0%BD%D0%B4%D1%83%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B8%D1%8F+%D0%BA%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BB+%D0%B2+%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F+%28%D0%90%D0%98%D0%9A%D0%91%29%3A+%D0%95-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D0%B5+%D0%BD%D0%B5+%D0%BF%D0%BE-%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D0%BE++%D0%B2%D0%B0%D0%B6%D0%B5%D0%BD+%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82+%D0%BE%D1%82+%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B5

- Г-н Велев, в края на миналата година държавата обеща до края на 2012 г. да спести на фирмите около 110 млн. лева само от облекчаването на административни процедури и поевтиняването на различни такси. Това случва ли се вече?

- По-скоро обратното - таксите се увеличават и това се вижда от държавния бюджет. Затова ние поискахме да се направи анализ как се изпълнява програмата за по-добро регулиране, приета от Министерския съвет. Трябваше на всеки шест месеца да се прави анализ на тази дейност, но през последните две полугодия поне на нас не ни е известно да е правен такъв отчет, въпреки че редица срокове вече са изтекли. Но това е само един от елементите на бизнес средата, а ние говорим за цялостно разглеждане на програмата за по-добро регулиране, включително оценка на въздействието на нормативните актове, въпросите за ускореното въвеждане на електронното правителство, регулаторните режими, мълчаливото съгласие и т.н.

- Споменахте електронното правителство. Много милиони се изляха в процеса по изграждането му, но наличните услуги и регистри, до които граждани и фирми имат достъп онлайн, са незадоволително малко. Около трийсетина са административните услуги, които могат да се ползват онлайн от общо около 700 възможни, както сочат данните на БСК. Не стана ли това най-скъпото електронно правителство в Европа, чието реализиране все повече са отдалечава във времето?

- Има ясен график за прибавяне на услуги, които да са достъпни дистанционно, по интернет, и когато се говори за електронно правителство и се поставят нереалистични пускови срокове, за нас е ясно, че това не е възможно. Няма нужда да дойде този месец, за да разберем, че работата не е помръднала в правилна посока. Електронното правителство е много важен приоритет и той е не по-малко важен от строежа на магистралите.

- Какво пречи да бъде реализирано електронно правителство, както примерно това е станало в Естония?

- Това, което според нас пречи, е, че не е приоритет на обществото. Може да се направи сравнение с една система за управление на предприятие. Ако главният изпълнителен директор не вземе на личен отчет този въпрос, това никога не се случва, защото е свързано с коренна промяна в начина на работа. Така е и с електронното правителство в една държава. Това не е задача само на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

- Миналата седмица немският бизнес ясно заяви, че оценява бизнес средата в България като неблагоприятна. Но не само германците, а и британски, ирландски, индийски, японски, швейцарски и други предприемачи подкрепят това мнение. Оказва се, че ниският плосък данък не е примамка за чуждестранните инвеститори. Кога ще се върнат те в България?

- Ниският плосък данък е важен, но това не е единственото нещо, което инвеститорът гледа. Той следи и за предсказуемост и устойчивост на бизнес средата, прозрачност на обществените поръчки и процедури, спиране на монополите и т.н. Всичко това, за което говорихме - административните прегради пред бизнеса, корупционните практики, които по общи оценки не намаляват. Бизнесът гледа и други важни неща, като охрана на собствеността, а там нашата страна в световните класации е далеч под средното ниво. Това са важни изисквания, които инвеститорът следи, преди да вземе решение. Според анкетата, която бе оповестена през миналата седмица, около 35% от анкетираните в страната - стратегически инвеститори в България, които са купили предприятия или са инвестирали на зелено, вече съжаляват за това. Още по-лошото е, че миналата година този процент е бил по-нисък - 21,5%, а сега достига до тези нива и всичко това говори, че бизнес средата в този момент е неприемлива.

- Според статистиката и износът ни намалява, а той би трябвало да е двигател за икономически растеж на България, или поне така твърдят управляващите

- Нещата не са непременно свързани - износът намалява и заради състоянието на европейската икономика. Говори се, че еврозоната две последователни тримесечия е в рецесия и това по-скоро е причината за спада на износа.

- Докъде според вас може да стигне ескалацията на цените на горивата?

- Цените на горивата се определят основно от цените на световните пазари. Ние също бихме искали да има по-конкретен отговор и яснота защо при едни и същи цени на петрола и при най-ниски акцизи, при най-ниска цена на труда у нас не се получава най-ниска цена на крайния продукт - на различните видове бензин и на дизела. Относно световните тенденции може да правим прогнози и те са, че следващ голям ръст няма как да се случи, защото няма да има кой да купи. Ще има свиване, стагнация, общ спад и ще се получи това което стана през 2009 г., когато цените бързо се върнаха на предишни нива.

- Можете ли да си обясните този феномен - най-бедната държава да плаща не само по-скъп петрол, но и по-скъпи храни в сравнение с другите държави в ЕС?

- Очевидно нещо не е наред с конкуренцията, защото, ако има конкуренция, тя би регулирала свободния пазар и би трябвало цените да са еднакви с ЕС или дори по-ниски, защото имаме по-ниско заплащане на труда. Ако суровините са борсови и цените са еднакви, би трябвало и крайните цени да са по-ниски при нас, ако работи пазарът.

- Предстои да приключи първият програмен период на европейското финансиране от 2007 до 2013 г. Как оценявате усвояването на евросредствата, на които българският бизнес толкова много разчиташе? Смятате ли, че има шансове до края на програмния период да се ускори усвояването?

- Всъщност ние не сме в края на програмния период, тъй като важи правилото N + 2, което означава, че договорените сега пари ще могат да се усвоят след 2 години, така че „новите пари“ ще се харчат по-скоро от 2015 г. нататък. Има още много време, през което ще важат правилата на този програмен период. В това отношение ние винаги сме казвали, че неусвояването на средствата сега не е по вина на бизнеса. Има много повече проектни предложения, т.е. повече търсене, отколкото са възможностите на администрацията да оцени навреме предложените проекти, да сключи договори и да верифицира извършените разходи, за да се разплатят субсидиите. За съжаление кръгът на разочарованите от работата по проектите расте. Все по-малка част от компаниите твърдят, че не могат да разчитат на еврофинансиране, защото не е ясно кога ще се случи и дали ще стане според първоначалните условия. Затова ние казваме, че трябва да се опростяват правилата и да се ускоряват процедурите. Ако държавната администрация не може да се справи с това, трябва част от тези дейности да се аутсорсват.

- Какво трябва да се промени в следващия програмен период до 2020 г. при усвояването на средствата от ЕС?

- Ние участваме в работната група, която трябва да подготви договора за партньорство и какви да бъдат оперативните програми след 2014 г. Това, което ние подкрепяме, е и позицията на ЕК - че трябва да има тематични концентрации и повече средства, поне 50%, да се изразходват за конкурентоспособност на икономиката и за иновации, за енергийна ефективност, за малки и средни предприятия. В този фокус наистина трябва да се определят приоритетите в следващия програмен период, тъй като икономиката дълготрайно води до функционирането на всички други системи. На този етап е твърде рано все още да се говори за конкретни оси и схеми, все още мислим за приоритети.

- Наскоро бе оповестен фактът, че едва 1,5% от парите за иновации в Оперативна програма „Конкурентоспособност“ са усвоени. Какво пречи на нашите предприятия да инвестират в иновативни продукти?

- Имаше такава схема, по която кандидатите, предлагащи иновативни проекти, бяха повече, отколкото са заделените средства по нея. Затова нашето предложение беше да се пренасочат средства от други схеми, така че да могат да се финансират повече проекти, след като те отговарят на изискванията и вече са преминали оценка за административно съответствие. Този въпрос остана за разглеждане.

- Предполага се, че сега ще бъдат форсирани подобни проекти. Дори по програма „Джереми“ вече има пет фонда за финансиране, като дори има възможност по един от тях банката кредитор да стане съучастник в проекта.

- Всичко това е хубаво, но то не трябва да е за сметка на грантовото финансиране, а да е допълващо.

- Смятате ли, че така ще се увеличи процентът на усвояване на парите за иновации в ОП „Конкурентоспособност“?

- Там лесно се усвояват, тъй като в момента, в който се сключва договор, се смята, че парите са усвоени със създаването на един или друг фонд. Но тези средства не са стигнали до бизнеса нито под формата на гаранции, нито под формата на кредити, нито като дялово участие. Те все още са в тези фондове, а вече се броят за усвоени, т.е. това е малко по-разширително за нас тълкуване на термина усвояване или оползотворяване. Формално те няма да се върнат в бюджета на ЕК, но те не са стигнали до бизнеса, до реалната икономика.

- Кога ще стигнат до бизнеса?

- Надяваме се това да стане по-бързо. Затова на 27 април организирахме среща на Комитета по наблюдение на Оперативна програма „Конкурентоспособност“, за да обсъдим проблемите в усвояването на средствата. На нея е поканена и Жулиета Хубенова, зам.-министър на икономиката, енергетиката и туризма, която е председател на този комитет.

- Ще направи ли конкретни предложения Асоциацията на индустриалния капитал в България по време на срещата?

- Да, разбира се, вече списъкът с предложения е готов.

- А можете ли да ни кажете нещо в аванс?

- Предпочитам първо да разговаряме с г-жа Хубенова и да потърсим решения на проблемите. Още повече че нещата не са толкова популярни, а ние сме подготвили една страница текст с наши предложения.

✓ Връзват пенсиите с ръста на икономиката

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-04-12&article=406715>

През 2013 г. пенсиите ще се индексират по нова формула, обясни финансовият министър Симеон Дянков. Те ще се вдигат с половината от инфлацията и половината от ръста на производителността. Това е модификация на златното швейцарско правило, според което пенсиите растат с половината от инфлацията и половината от ръст на осигурителния доход. От три години то обаче не се прилага, а пенсиите стоят замразени.

На практика новата формула ще доведе до по-слабо увеличение на парите за старост, пресметнаха експерти. Според тях обаче това е по-добрият вариант от последните промени в закона за държавния бюджет, с които от 2013 г. актуализация на пенсиите трябваше да става само с процента на инфлацията.

Самият Дянков обясни, че търсят по-балансирано решение. Новата формула била само базата за ръст на пенсиите. "Над това се надявам да има и допълнително увеличение през 2013 г.", каза той.

Според Мика Зайкова от КТ "Подкрепа" Дянков се е отказал да индексира пенсиите само с инфлацията, защото се задавал голям ръст заради влошаване на финансите на държавата, ако се наложи да вземаме заеми. Според бизнеса включването на производителността във формулата е добро решение. "Години наред доходите нарастваха изпреварващо спрямо производителността", припомня Васил Велев от АИКБ.

Според икономиста Георги Ангелов, ако т.г. има рецесия, с новата формула пенсиите ще паднат или поне ще бъдат замразени. "Все още не знаем каква точно формула предлага Дянков. В нея той може да се включи прогнозната инфлация за текущата година, а това дава свобода да се маневрира. Да не забравяме, че 2013-а е година на избори и ще има голям натиск да се вдигат пенсии", припомни Ангелов.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Класа](#)

✓ Каним 11 банки да емитират новия ни облигационен заем в евро

http://www.klassa.bg/news/Read/article/201152_%D0%9A%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BC+11+%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B8+%D0%B4%D0%B0+%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%82+%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%8F+%D0%BD%D0%B8+%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B3%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%BD+%D0%B7%D0%B0%D0%B5%D0%BC+%D0%B2+%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE

Министерството на финансите е изпратило покана до 11 международни банки да участват в емитирането на нови български еврооблигации. Това съобщи финансовият министър Симеон Дянков вчера. С парите ще се финансира изкупуването на част от облигации за 1,7 млрд. лв., с които министърът на финансите от НДСВ Милен Велчев замени т. нар. Брейди облигации от стари дългове. Играчите на този пазар са 17, но 6 от тях не са проявявали интерес през последните 3 години към нашите книжа, обясни вицепремиерът. Затова те не са канени да участват.

„До средата на другата седмица банките трябва да ни изпратят своите ценови оферти. На базата на тях ние ще изберем кратък списък от 3 или 4 институции, които ще участват във втория тур. Той също ще трае една седмица. Така че до две седмици ще сме избрали 1 или 2 банки, които да водят емитирането на еврооблигациите ни“, обясни механизма Дянков. По думите му процедурата се опростява от това, че няма да правим емисия в долари, както преди. В писмото до банките-кандидати правителството изрично е посочило, че искаме облигации от 5 или от 7 години. Ако всичко мине добре, до месец емисията може да е факт.

Втората част от парите за борча ни ще дойдат от Сребърния фонд. Затова кабинетът реши да направи промени в закона, който регулира формирането му. С тях управляващите ще разрешат още тази година с 30% от парите във фонда да вложат в държавни ценни книжа. През 2013-а този процент ще бъде 40 на сто. „ Не това, нито следващото правителство, а по-следващото ще достигне средното за ЕС – 70%“, увери Дянков.

Само няколко часа след като Министерският съвет прие проекта за промени в Закона за Сребърния фонд, от Българската народна банка публикуваха негативно становище, свързано с управление на активите. Експертите категорично обявиха, че не подкрепят идеите средствата да бъдат инвестирани в български ДЦК, други ценни книжа и акции, заради значителните рискове за натрупаните пари.

Според БНБ проектът трябва да бъде отхвърлен и евентуално, ако бъде предложен отново, да мине през задълбочена дискусия, каквато досега не е правена. Изтеглянето на средствата ще намали реалния размер на фискалния резерв и ще предизвика множество негативни ефекти. Експертите предупреждават, че има опасност кредитният рейтинг на страната да бъде намален, тъй като досега наличието на фискални буфери се е изтъквало от международни рейтингови агенции като едно от главните предимства на икономиката ни. Освен това пазарът на ДЦК ще се изкриви силно, а Министерството на финансите ще влезе в конфликт на интереси хем като емитент на книжа, който ще иска ниска доходност, хем като управляващ фонда, който ще се стреми към висока доходност. Така потърпевши ще са пенсионерите, които ще разчитат на фонда за повишаване на пенсиите си.

✓ Над 38% от общия бюджет са усвоените пари по програмата за селските райони

http://www.klassa.bg/news/Read/article/201093_%D0%9D%D0%B0%D0%B4+38%25+%D0%BE%D1%82+%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B8%D1%8F+%D0%B1%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82+%D1%81%D0%B0+%D1%83%D1%81%D0%B2%D0%BE%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B8+%D0%BF%D0%BE+%D0%BF%D1%80%D0

[%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%B7%D0%B0+%D1%81%D0%B5%D0%BB%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D0%BD%D0%B8](#)

По Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) са договорени 1,369 млрд. евро, или близо 52% от общия бюджет в размер на 2,642 млрд. евро, а усвоените средства са 38,6%, или 1,19 млрд. евро. Изнесената от министър Найденов информация за усвояване на парите по ПРСР към 31 декември 2011 г. е била абсолютно точна, заяви шефът на фонд "Земеделие" Румен Порожанов на извънредна пресконференция вчера.

Повод за нея стана изявление на евродепутата Илияна Йотова, че Найденов е излъгал българското общество, че имаме усвоени малко над 840 млн. евро по програмата за селските райони. Евродепутатът от Коалиция за България алармира медиите, цитирайки писмо от Европейската комисия, в което се казва, че към края на февруари 2012 г. на България са възстановени общо 586 млн. евро от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и че страната е изправена пред опасността да загуби милиони от забавянето на европейски проекти. Както уточни шефът на фонд „Земеделие“, 837 млн. евро са изплатените средства, като в това число и заявката за четвъртото тримесечие на миналата година от 251 млн. евро. В момента тече възстановяване на тези средства от страна на ЕК и досега то е в размер на 81,7 млн. евро. Делът на авансовите плащания е 182 млн. евро.

С 2,5 млрд. евро усвоени средства фонд „Земеделие“ като разплащателна агенция е с много повече усвоени пари, отколкото оперативните програми на отделните министерства, посочи още Порожанов. Над 1,5 млрд. евро са от Европейския гаранционен фонд на земеделieto, където са директните плащания, пазарните мерки и нотифицираните мерки за животновъдство, информира Порожанов.

Програмата за развитие на селските райони не е програма на едно правителство. Това е програма за развитие на селските райони на цяла една държава и е редно заедно да се борим за усвояването на тези средства, коментира зам.-министърът на земеделieto и храните Светлана Боянова. Тя подчерта, че зададените от Илияна Йотова въпроси към ЕК биха били резонни, ако са зададени от човек, който наблюдава процеса отстране и не е наясно с правилата, по които работи ЕС. Тя обаче е имала възможност да се запознае с цифрите и е било въпрос на справка от нейна страна. "За мен едно такова поведение не е българско", коментира още Боянова. „Като добре познаващи правилата за субсидиите, работим така, че да не се стига до загуби на средства“, категорично заяви зам.-министърът и припомни, че още миналата година

обществеността е била информирана за риска от загуба на средства. Тогава сумата е била 183 млн. евро. Сега се изчаква одобрение на нотификацията от ЕК, което ако стане, няма да има загуби на средства.

[Вестник Труд](#)

✓ Член сблъсък БНБ - Дянков

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1324390>

БНБ влезе в член сблъсък с финансовия министър Симеон Дянков заради *Сребърния фонд*. Часове след като кабинетът одобри проектозакона, който разрешава средствата във фонда да се инвестират в български държавни ценни книжа, централната банка публикува силно критично становище. В него се предупреждава, че рисковете за финансовата стабилност за страната от подобно решение са огромни.

“БНБ предлага настоящият законопроект да бъде оттеглен от вносителя, като решението дали изобщо да бъде внесен в бъдеще, да бъде взето след една задълбочена дискусия, каквато досега не е била провеждана”, обявиха от централната банка.

Откакто Симеон Дянков зае поста на финансов министър, в БНБ винаги са гледали с дистанцираност на идеите му. Едва напоследък обаче Иван Искров и екипът му си позволяват да коментират публично изявите на финансист №1. Последно Искров се обяви срещу инициативата на Дянков за нова методика за изчисляване на лихвите и таксите по кредитите.

Становището срещу законопроекта за Сребърния фонд обаче говори за сериозен раздор между двете институции.

Със законопроекта Дянков предлага средствата във фонда, които са 1,8 млрд. лв., да могат да се инвестират в български държавни ценни книжа (ДЦК). Това трябва да стане стъпаловидно - до 30% от средствата ще могат да се инвестират тази година, до 40% - догодина, а от 2016 г. - до 70%. Освен това до 15% от парите ще могат да се влагат в книжа на български общини, до 30% - в облигации на родни предприятия, които се търгуват на борсата, а до 10% - в техни акции.

Досега парите за пенсии можеха да се влагат в депозит в БНБ, до 20% - в банки или в чужбина. Първоначално идеята на Дянков бе да вложи 30% от средствата в български ДЦК и с набраните пари да плати облигациите на Милен Велчев, изтичащи през януари 2013 г.

След силен отпор от икономисти обаче Дянков склони да не пипа Сребърния фонд и да вземе пари от световните пазари. Вчера той заяви, че до 14 дни ще бъдат определени една или две банки, на които ще бъде възложено обслужването на новите еврооблигации. Изпратени са покани до 11 банки с опит в тази област.

Банката: Рисковете са големи

БНБ изтъква редица аргументи срещу проекта на финансовото министерство за Сребърния фонд. Основните сред тях:

1

Досега управата на фонда начело с Дянков никога не се е възползвала напълно от инвестиционните възможности в съществуващия закон. Очевидно доходността не е била водещ мотив при управлението на парите;

2

Не е коректно да се пренебрегва връзката между дохода от управлението на фонда и вноската на БНБ в държавния бюджет. Фондът е част от валутните резерви на страната, които се инвестират от БНБ и носят съответната доходност, част от която всяка година се превежда в бюджета;

3

Влагането на парите от фонда в ДЦК ще понижи фискалния резерв и международните валутни резерви на България, което ще даде силен негативен сигнал на инвеститорите и като краен резултат ще вдигне лихвите за правителството и частния сектор;

4

Въпреки че съществуването на фискален резерв не е задължително условие за стабилното функциониране на валутния борд, резервът винаги се е разглеждал от чуждите анализатори като важен показател за устойчивостта на борда. Допълнително намаление на резерва ще предизвика понижение на кредитния рейтинг на България. Ще се намали входящият капиталов поток под формата на заеми и преки чуждестранни инвестиции;

5

Фискалният резерв и в момента не разполага с достатъчно средства, за да обслужва текущите ликвидни задължения на бюджета. Затова вече се ползват средства от резерва с целево предназначение. Изводът е, че фискалният резерв не само че не трябва да бъде намаляван, но трябва да бъде попълван, за което многократно БНБ е обръщала внимание на МФ;

6

Ако парите за пенсии се инвестират в ДЦК и дойдат годините, в които те трябва да се ползват (след 2018 г.), държавата ще е в тежка демографска ситуация, ще има по-малко данъчни постъпления и ще ѝ е трудно да се разплаща със самата себе си. Затова, ако държавата се принуди да разпродава въпросните ДЦК на вторичния пазар, такава масирана разпродажба ще срина цените им и съответно голяма част от парите за пенсии ще бъдат загубени;

7

Ако парите се вложат у нас, те ще са изложени на рисковете на родния бизнес цикъл. Затова чуждата практика е подобни средства да се инвестират навън, така че проблемите на родната икономика да не съвпадат по време с проблемите на икономиките, в чиито активи са вложени средствата;

8

Проектът поставя МФ в явен конфликт на интереси. Като емитент на ДЦК то има интерес от ниски лихви, а като управляващ пенсионния фонд - от високи.

✓ 2012-а: годината на рисковете

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1324398>

С измамно спокойствие започна 2012 г. в Европа. В началото на годината финансовите пазари се успокоиха след мерките на Европейската централна банка и обещанията на правителствата да намалят дефицитите и най-накрая да предприемат структурни реформи. Ситуацията на пазарите изглеждаше толкова примамлива, че настъпи едно отпускане и успокоение и в правителствата в Европа. Едва ли не: кризата свърши, стига толкова ограничения.

Естествено, първа на това настроение се подаде една южна страна. Испанското правителство обяви, че няма да спазва обещанията си за намаление на бюджетния дефицит през 2012 г. Не само това - оказа се, че и миналогодишният бюджетен дефицит на правителството в Мадрид е бил значително по-висок от обещанията.

Политически

Вероятно испанските политици вече съжालват, и то много, за неблагоприятните си действия, защото с разпускането на дефицита успяха да създадат буря на финансовия пазар. Лихвите по държавния дълг се повишиха с над 100 базисни точки само за няколко седмици (от под 5% в началото на март до около 6% в началото на април). Отново се заговори за криза в Испания, плъзнаха слухове, че страната ще има нужда от външна помощ или че ще последва съдбата на Гърция. Стигна се дотам тези дни премиерът Мариано Рахой да обяви, че бъдещето на страната е заплашено заради дълговата криза.

Спокойствието се изпари изключително бързо. Европейската криза продължава. И не само в Испания.

В Гърция предстоят избори, на които се очаква между 8 и 9 партии да влязат в парламента, без нито една от тях да има мнозинство. Сегашните две големи партии винаги са доминирали парламента на Гърция, но не е невъзможно след изборите те да са малцинство. Прогнозите са, че ще влязат множество крайни и комунистически партии, което ще затрудни създаването на стабилно правителство. Рискът реформите отново да се затлачат и Гърция да потъне още повече не са за пренебрегване - а това отново ще отвори въпроса за изгонването на страната от еврозоната и може да пренесе зараза в ЕС и региона на Балканите.

Рецесия

В България обаче вече се усеща още една непосредствена заплаха, отново с европейски корен. Рецесията в Европа отново започна и износът, единственият двигател на българската икономика през последните две години, вече отчита два месеца спад (като основната причина е ЕС). Част от намалението се дължи и на еднократни ефекти и лошото време в началото на годината, но забавянето беше видимо дори преди това.

Индустрията също отчете два поредни месеца спад за първи път от две години. А други двигатели на растежа така и не се появиха - особено що се отнася до инвестициите и заетостта.

Скъп петрол

Но дори това не е всичко. Едновременно с дълговите проблеми се появяват и проблемите със скъпия петрол. Цената на нефта, измерена в евро, надмина предишния връх от 2008 година, при това се задържа много по-дълго време на високите си нива. А ако напрежението около Иран и региона ескалира, може да се стигне и до значително по-високи цени на петрола за продължителни периоди от време, което ще нокаутира световната икономика.

Вътрешни - потенциални и реални

И както се казва - не ни стигат външните проблеми, но в България си имаме и собствени рискове. Изборите приближават, а с тях започват и щедрите обещания за бюджетни разходи, които не е ясно откъде ще се финансират при влошаваща се икономическа ситуация.

И докато това е още потенциален риск, идеите за харчене на Сребърния фонд и фискалния резерв са съвсем реални - и с реални негативни ефекти.

Вече две поредни седмици правителството не може да продаде емисиите си от държавни ценни книжа на вътрешния пазар. Миналата седмица липсваше интерес от купувачите. Тази седмица не само интересът беше нисък, но и исканите лихви се увеличиха значително, което доведе до провал на емисията. А плащането по външния дълг от близо 1,8 милиарда лева през януари 2013 година приближава.

Ако бъдат реализирани първоначалните идеи за Сребърния фонд, българският фискален резерв през януари 2013 година ще бъде най-ниският в целия Европейски съюз. В момента резервът е около 4,5 милиарда лева, без Сребърния фонд ще бъде около 2-2,5 милиарда. Това е само 3% от Брутния вътрешен продукт, многократно по-ниско от нивата на фискални резерви в европейските страни (средно в ЕС те са около 10% от БВП).

Но дори и това не е всичко - от оставащите 2-2,5 милиарда лева резерв повечето са блокирани и целеви. Половината са в т.нар. ядрени фондове, които не могат да се харчат, а значителни суми са аванси по еврофондовете, които също не могат да се харчат за други цели. Тази перспектива няма как да не притесни инвеститорите, а това не е добре, при положение че страната се опитва да рефинансира големи емисии на дълг.

Какво да се прави?

Много е важно да се осъзнае, че рисковете са големи и многобройни, а най-лошият сценарий - реализацията на няколко риска едновременно - ще има твърде тежък ефект. Тоест - няма никаква възможност за отпускане и неблагоприятни действия на управляващите. Затова:

- Правителството трябва незабавно и категорично да се откаже от идеите за харчене на Сребърния фонд и да гарантира поддържането на високи нива на фискални резерви.

- Обещанията за реформи и по-добра бизнес среда трябва най-после да се случат, заедно с повече активност за привличане на инвестиции и мерки за насърчаване на растежа на икономиката и работните места.

- Вместо правителствена намеса в случаи като ГОРУБСО-Мадан, които ще стават все повече, е нужна цялостна реформа на съдебните процедури по несъстоятелност и събиране на вземанията.

- Не на последно място, емисията външен дълг трябва да се реализира бързо, за да не се изпусне благоприятният момент, а бюджетът трябва да се балансира, за да не се налага постоянно да се издава нов дълг.

Вестник Стандарт

✓ Ивайло Московски: Чип вместо лична карта за е-услуги

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-04-12&article=406708>

- Как върви реализацията на проекта за е-правителство, г-н министър? Какво реално може да се направи в кратките срокове, които премиерът Борисов постави за старта на е-управление?

- Изграждането на електронното управление не може да бъде фиксирано с крайна дата. Това е процес, който се развива непрекъснато. Очевидно е обаче, че имаме да наваксваме огромно закъснение, трупано с години. Но това, което мога да кажа със сигурност, е, че в кратки срокове ще успеем да поставим стабилни основи на работещо електронно управление в България. Имам предвид, че само за 7-8 месеца, откакто работи Съветът за електронно управление и е-правителството е в дневния ред на правителството сред топприоритетите, ние стартирахме процедурите по двата големи проекта, които осигуряват основите на процеса.

Първият проект е за развитие на административното обслужване по електронен път и е на стойност 18 млн. лева. След отварянето на финансовите оферти на 10 април, изглежда, че изпълнители на дейностите по един от най-важните проекти в е-управлението ще са авторитетни български компании. Очакваме в началото на 2013 г. резултатите от изпълнението на петте лота. Това е критичен по значение проект, след изпълнението на който около 30 регистъра като ГРАО, ЕСГРАОН, Търговския и Имотния, както и регистърът на моторни превозни средства, ще обменят автоматично данни помежду си по служебен път. Което означава, че администрациите няма да изискват различни данни от гражданите, ако необходимата информация вече съществува в някоя от тях. В проекта са включени разработването и внедряването на 50 електронни услуги за Столична община.

Гражданите и фирмите ще пестят пари и време и няма да обикалят общини и институции, за да получат удостоверение и документ. Много услуги ще отпаднат и ще се превърнат във вътрешно административни, защото администрациите ще обменят информацията помежду си. Това на практика е реалното е-управление.

До 17 април се подават оферти по втория голям проект - "Подобряване на административното обслужване на потребителите чрез надграждане на централните системи на електронното правителство", който е на стойност 12 млн. лв. В него основно място заема проектът за електронна идентификация, който е ключът към е-управлението. Сега идентификацията на гражданите пред администрацията става чрез лична карта, която трябва да се покаже лично и на място, а с проекта ще стартираме издаването на носител с електронен идентификатор на българския гражданин. Предвидили сме на носител да се запише и електронният подпис на тези, които го притежават.

Въвеждането на тази идентификация ще намали значително разходите на администрациите по предоставяне на е-услуги и нещо по-важно - гражданите и бизнесът ще бъдат облекчени при тяхната идентификация, когато използват услугите на електронното управление. Успяхме да направим нещо много ефикасно, което никога не е правил от години - деловодните системи на всички министерства вече са свързани помежду си и може да обменят документи по

електронен път. Сега се обучават служителите как да си обменят документите. Общини и областни администрации също работят за това. Мярката ще спести над 5 млн. лв. годишно на данъкоплатеца от хартия, тонер, куриери. Затова с темповете, с които рестартирахме на практика процеса от октомври 2011 г., съм оптимист, че през 2013 г. вече ще говорим за е-правителството в сегашно време.

- Какво важно предстои оттук нататък?

- Реализацията на тези два големи проекта на първо място. Паралелно с това не бива да забравяме "кръвоносната система" на електронното правителство, която, както казва моят заместник, отговорен за процеса - Валери Борисов, е "дигиталните магистрали", през които трябва да бъдат предоставяни е-услугите - т. е. широколентовият достъп до интернет. Има действащ проект за изграждането им, който се финансира по Оперативна програма "Регионално развитие". Очаквам през есента на 2012 г. да стартира проектът за изграждането на широколентов интернет в слабо населените райони. Вече приключи предпроектното проучване. Проектът обхваща над 30 общини с над 300 000 души население. Искам да припомня, че ЕК постави изграждането на широколентов интернет като акцент в Дигиталния дневен ред на Европа. Данни на комисията сочат, че повишаването само с 10% на този достъп осигурява ръст от 1-1,5% на БВП.

До края на април тръгват и тестовете на електронното призоваване. Това ще бъде първата реална стъпка за ускоряване работата на съдебната система и за дигитална демокрация.

Паралелно вървят десетки проекти в общините, в Агенцията по кадастър, НАП за разработка на електронни административни услуги. Вече приключиха над 40 проекта в общини от цялата страна за разработка на електронни услуги за местната администрация. Това осигурява на гражданите и бизнеса бърз и лесен достъп до услугите на местната администрация.

В началото на април стартираха тестовете на новата интегрирана система "Едно гише" в "Български пощи". Очаквам до началото на лятото системата да бъде интегрирана във всички пощенски станции в страната. Проектът позволява на всеки клиент на "Български пощи" да има клиентски профил, чрез който ще получава по-бързи и качествени услуги.

- Кое е разковничето на родното е-правителство?

- Има две ключови неща, които трябва да се случат, за да говорим за реално е-правителство - електронната идентификация на гражданите и портала на е-управлението. Електронната идентификация, независимо от физическия носител, който ще бъде избран за нея, е абсолютно необходима, за да можем да придвижим цялото електронно правителство напред. Практиката сочи, че електронните услуги, ако изискват заплащане, са с по-ниска такса от тези, които са на хартия и с лично явяване. И това ще е от особено значение за повишаване на интереса към е-услуги от страна на гражданите и бизнеса.

- Какво може да спъне процеса?

- Искам ясно да се знае, че всяка администрация трябва да поеме своята отговорност, свързана с реализацията на е-управлението. Най-търсените услуги трябва да бъдат разработени като електронни от всяка конкретна администрация - държавна, областна или общинска, а МТИТС ще ги интегрира в системите на е-управлението. МТИТС координатора, помага и съдейства активно за ускоряване на процесите, свързани с е-правителството. Това, което зависи от нас, се прави с възможно най-бързи темпове.